

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krole, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje številke 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 250, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 14.

V Ptuj v nedeljo dne 7. aprila 1912.

XIII. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani in 5 slik.

Vstajenje.

Zopet se bližajo dnevi vstajenja, — najgloblejše uganke božanske besede, ki je postala meso! Čas vstajenja — v celi naturi se pojavlja to sveto, čisto vstajenje, po katerem je hrepelo srce v ledenih verigah bele zime. Kakor krasna devojka, napol razcevele rože v lasih, prijazni smehljaj na rdečih ustnicah, žametne ude na zlatem vozu, tkanem iz samih solnčnih žarkov, — tako nam prihaja spomlad v deželo. Travniki zelenijo, detelja dviga rdeče glavice proti nebu, zlate trobentice in beli zvončki pozdravljajo oblake, ki plovejo kot barčice po plavem spomladnem nebu... In človeško srce bi zavrisalo nad toli lepote božjega sveta, zapelo bi z mladim škrlatcem v zlati višini in jokalo s slavicem globoko pesen večne ljubezni... Spomlad je tu, mladost, krpekost, spomlad, veselje, solnčnata sreča! Vstajenje po vsem svetu, vstajenje v vseh krajih in na vseh koncih...

In sredi v tej neskončni lepoti stopi pred naš duh blede obraz, s trnjem kronana krvava glava, — in pogansko zverinstvo biča truplo „nacarenskega kralja“, pred katerega revni ziboljki je ležalo troje kraljev na kolenih... Beseda je postala meso in meso je bilo določeno trpljenje, da odreši človeštvo! In kakor prizori največkratne svetovne žaloigre nam stopa trpljenje in učenje, umiranje in vstajenje Božjega sina pred očmi! Od poljuba Judežvega pa do vstajenja nam kaže spomlad pot sina Božjega za odrešenje bednih narodov. In vsak vzdih na oljnati gori, vsak udarec biča in vsak sunek vojaške sulice, vsako izdajstvo apostelnev in vsako žalitev Ahasverja čuti verno srce, ki premišljuje v teh spomladanskih dnevih globoke misli velikonočnih praznikov. Neskončna groza prešini dušo krščanskega sveta, ko umre kralj iz Nacareta na križu, ko se raztrga preproga v židovskem tempeljnu, ko se grobovi odpirajo in ko začuje paganski učenjak na morju tajnosti polne besede: Veliki pan je mrtev...

Smrt so ti postavili nasproti, vbogo betlehemske dete, da bi zadušili tvoje nankе o večni ljubezni! Smrt, proti kateri sami niso imeli sredstva in pred katero so v svoji paganski lakozivosti trepetali, — to smrt so zapodili proti Jezusu, da bi za večno zatisnili božjo besedo...

In smrt je došla, mrtvega so vzeli iz križa, položili v naročje solzne Matere dolorosa in pokopali v zastraženo votlino. Že so dvigali paganski farizeji svoje glave, že so triumfirali nad premaganim Jezusom, ki mu že kot dvanajstletnemu dečku v tempeljnu niso mogli odgovorjati. Skrivali so se maloštevilni verniki in jokali za tistimi, ki jim je vendar dal v slovo krasno tolažbo: Jaz sem pri vas do konca vseh dni... A tretji dan je bila smrt prvič in edino krat premagana! Mrtvi Jezus je vstal in zmagal nad smrtjo in kronal večno upanje človeštva. V njegove rane je položil neverjetni Tomaž svoje

roke in pred njim so ležali na kolenih trdosrčni rimski vojaki...

Dan vstajenja, tvoja krasota nam daje vedno nove upe in nade! Od mrtvih je vstala božja beseda in vojaški meči so se nad njo razbili kakor ob gorski skali. Celi svet se je podvrget tej besedi in paganski meči so bili slabši od krščanske ljubezni...

Dan vstajenja! Še vedno trpi človeštvo v neskončni bedi in iz svežo preorane spomladne zemlje se dvigajo nove skrbi in po kotih veličastnih mest se skriva trpljenje. Solze niso posušene, kri še vedno teče, zatiranje vladuje... In v teh lepih dnevih vstajenja se dviga v naših srcih upanje in želja: da pride revnemu človeštvu i na tem svetu novo odrešenje, ki bode posušilo solze in končalo trpljenje... Pozdravljen, ti zaželeni dan vstajenja!

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša 140 **ZEFIRE**
Prokop Skorkovsky in sin
v Ljubljani na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne
cene. Na željo hočem dati takoj izdelati gospodske obleke.

Cenjeni naročniki!

Začetkom novega četrletja se zopet obrčamo do Vas s prošnjo, da nam odbržite zvestobo. Vemo sicer, da nasprotniki z najgršimi sredstvi, s podlo hujskarijo, z izrabljanjem pošene narodne misli in svete katoliške vere proti našemu listu nastopajo. Vemo, da je v nekatereh krajih človek naravnost junak, ako se upa prištevati k stranki

„Štajerca“

ki ima vendar jasni program, odkrito besedo in pošteno obrambo vbogega ljudstva. Gonja nasprotnikov je ravno v zadnjem času zopet posebno hudo divjala, čeprav tega niti ne čutimo. Ljudje so že navajeni, da se po shodih in v cerkvah, v gostilnah in privatnih hišah proti „Štajercu“ z najgorostašnejšimi lažmi nastopa. In ljudje vedo prav dobro, da dela

mного sovražnikov mnogo časti.

V slabo sadje se ovse ne zaletavajo in laž ni imela nikdar tako strastnih nasprotnikov nego resnica. Za nas velja vedno

resnica

in od resnice ne bi odnehali, pa če bi bila vsa bodočnost od nje odvisna. Mi nismo zagovorniki posameznih stanov, ki se mastijo na troške ljudstva. Mi zagovarjamo pravico

vsega ljudstva

in to bomo i zanaprej storili. Kmet, delavec, obrtnik, to so stebri naše politike in na te stanove se mi zanašamo. Psovke nasprotnikov nas ne bodo prestrašile, laž nas ne bode premagala. Kakor doslej, korakali bomo tudi v bodoče naprej!

Prijatelji

ostanite zvesti listu, nabirajte nove naročnike, dajte sosedom list čitati, razširjajte list po kavarnah, gostilnah in pri trgovcih, inzerirajte, kupujte le pri trgovcih, ki inzerirajo v „Štajercu“. — z eno besedo: delajte z nami!

Uljudno prosimo, da se zaostalo-naročnino poravnata in da se vsakdo zaveda, da z delom za „Štajerca“ gre roka v roki

delo za ljudstvo.

Uredništvo in upravnništvo
„Štajerca.“

Politični pregled.

Cesar nameraval odstopiti!

Politični boji na Ogrskem postajali so v zadnjem času pod vplivom Košutove stranke in iz nje izhajajočih radikalnih elementov vedno nevarnejše. Gre se za vojno postavo in to vprašanje se seveda celokupne monarhije tiče. V svoji neznanski ošabnosti zahtevajo Madžaroni, da bi se ogrski del armade odčutil skupnosti, da bi se „nacionaliziral“, da bi odpravili skupni armadni jezik itd. Madžari stegajo svoje prste celo v zadeve, ki so v zmislu ustave izključna pravica vladarja samega. Zaradi vseh teh političnih zmešnjav je moral ministerski predsednik Khuen-Hedervary odstopiti, ker se mu ni posrečilo, sestaviti postavodajne večine. Cesar pa je Khuenu zopet poveril to nalogo. Khuenova vlada je sestavila zdaj neko resolucijo, ki sega v pravice cesarja. To resolucijo je moral sivolasi naš vladar seveda odkloniti. Ko je madžarska vlada vkljub temu pri nje vstrajala, je naš cesar v globoki razburjenosti zagrozil, da odstopi in prepusti prestol monarhije svojemu nasledniku. Zdaj šele je ogrska vlada odmaknila svojo resolucijo! Ta slučaj je prvi v tem oziru in ima zato velikansko važnost. Madžaroni so torej dosegli, da je celo neskončna potprežljivost našega cesarja prekipela. Z neverjetno brezobzirnostjo mučijo Madžaroni cesarskega starčka. A vsaka sila do vremena! — Omenjeni prizor med cesarjem in ministrom Khuenom se je glasom natančnih poročil takole vršil:

Cesar je ves razburjen rekel: „Jaz sem bil vedno ustavnega mišljenja. S posebnim veseljem sem napredek in razvitek Ogrske opazoval. Nikdo ni večji prijatelj Ogrske, kakor jaz. Jaz sem že 60 let na prestolu in že 45 let ustavni kralj ogrski. Zdaj pa se hoče naenkrat dotakniti mojih vladarskih pravic. Z nezaupanjem se nastopa proti meni in vzeti se mi hoče svoje vladarske pravice. Če se resolucija ne odstrani, tedaj mi ne preostaja drugega, kot...“ (cesar je menil odstop od prestola in je globo-

ko ganjem mahnil z roko) ... Khuen je prestrašen zaklical: „Veličanstvo, za božjo voljo ...“ A Cesar je mirno odgovoril: „Sedaj ni čas za sentimentalnosti — je že tako! Jaz sem celo zadevo dobro premislil. Meni ne preostaja drugega in Vi morate s tem brez-pogojno računati. Rezolucija mora izginiti iz sveta in sicer prav hitro, drugače je prepozno“ ...

Khuen je potem seveda takoj ustregel cesarjevi želji. Izdalo se je tudi posebno pismo na ogrski narod. Prvič je sprožena misel: kaj bo, kaj bo, ako naš tako vroče ljubljeni cesar zapusti habsburški tron? Ta prizor je na vsak način velepomemben in je napravil tudi v vsej javnosti velikanski vtis!

Sredstvo

za varčenje

so praktične

MAGGI^{JEVE}

kocke

à 5 h

za 1/4 litra

najokusnejše goveje juhe.

Ime MAGGI jamči za skrbno pripravo in izvrstno kakovost. 391

Nesramnosti dra. Verstovškega.

C. k. profesor na nemški gimnaziji v Mariboru, državni in deželni poslanec dr. Verstovšek je pravi vzor pobalinskega politika. Mož se gotovo ne spominja rad svoje ne prelepe preteklosti; saj ve vendar vsak človek, da je dr. Verstovšek prodal svoje nekdanje tako vroče liberalno srce za čisti dobiček, ki ga živi danes kot klerikalni voditelj. To svojo umazano preteklost hoče zdaj prikriti s pobalinskim kričanjem, psovanjem in obrekovanjem. V svojem prvaško-klerikalnem pogumu izrabja pri temu poslančevu imuniteto, kakor storijo to v splošnem le najbolj korumpirani in propadli poslanci naše itak v vsakem oziru nizke zbornice. Resni ljudje so se že trudili, da bi Verstovškega dobrih manir priučili, ali — zamanj. Zato se mu bode moralo pošteno ušesa naviti, da bode njegove pobalinske hujskarije konec.

Cela zadeva z dr. Verstovškom stoji tako-le:

Zločini v čenstohovskem samostanu.

(Nadaljevanje in konec).

Piotrkov, 6. marca.

Že dokončno dokazilno postopanje je bilo na željo zagovornika Rudnickega zopet v ponedeljek odprt, da se dopolnijo nekatere izpovedbe. Nato je včeraj govoril državni pravdnik.

O zapuščini p. Bonaventure

je izpovedala sestra umrlega, Ana Kulamovičova, da je zahtevala zapuščino od prijorja p. Reimanna, toda zastopnik.

Priča Szymanski, slaščičar v Čenstohovu, je to potrdil in izpovedal, da je v imenu Ane Kulamovičove potem sam zahteval, naj mu prijor izroči denar in drugo zapuščino p. Bonaventure, toda tudi popolnoma brezuspešno. Prijor mu je rekel: „Dobro, dobro, Karček — toda dal mi ni ničesar.“

Ta čedni in značajni poslanec imel je dne 3. decembra 1910 in dne 7. decembra 1911 v zbornici govore, v katerih je poštene davkoplačevalce in nemške uradnike na nesramni način opsoval. Obenem je sprožil celo vrsto neresnic, obrekovanj, zavijanj in sumničenj. Takrat mu nikdo ni odgovarjal, kajti vsakdo ne mara dotakniti takega človeka, ki menja svoje politično prepričanje kakor srajco. To je njegovega govora ga je sicer v zbornici predsednik k redu poklical in Verstovšek je tudi tak klic k redu glede psovka sprejel. S tem je torej v javni zbornici sam priznal, da je napačno nastopal. Vkljub temu pa izdal je ta značajnejše svoje govore v posebni knjižici, da bi nezavedne svoje klerikalne backe hujskal in begal. Ali ni to vrhunec politične podlosti?

Nemški napredni poslanec Marckhl je vsled tega tudi nastopil. Izdal je „odprto pismo“, ki smo ga tudi v „Štajercu“ objavili. V tem pismu očital je nemški poslanec dr. Verstovšku „neresnice“, „zavijanja“, „sumničenja“ i. t. d. Pečatil je torej dra. Verstovškega v javnosti za lažnika in zahteval, da ga ta toži. Ako bi bil Verstovšek pošten človek in ako bi bil prepričan o resnici svojih trditvev, moral bi poslanca Marckhla tožiti. Tako bi se bilo pred sodnijo dokazalo, kje je resnica in pravica. Ali tega poštenega koraka dr. Verstovšek seveda ni storil. Molčal je raje 3 tedne dolgo. Potem pa je zopet na podlagi imunitete poslanca iz novega v zbornici psoval, lagal in obrekoval. Dokazati ni mogel resnice svojih trditvev, zato je raje naprej lagal.

Poslanec Marckhl je bil vsled tega prisiljen, da v javni seji zbornice dokaže vso lažnjivost tega slovensko-klerikalnega voditelja. Storil je to v daljšem govoru, kateremu naj posnamemo le sledeče važnejše točke:

„Popravljam dejansko, da sem v položaju, dokazati svoje proti Verstovšku naperjene trditve pred sodnijo. Dr. Verstovšek trdi, da sem zato izven ture avanziral, ker sem l. 1895 nekega sedanjega poslanca obsodil (grš se za nekega soc. dem. poslanca, ki ga je Marckhl svoj čas kot sodnik zaradi krive prisege obsodil!) To je največja neresnica, kar jih more biti. Jaz sem avanziral šele pozneje in popolnoma v redu. Verstovšek trdi, da jaz mlade uradnike narodno korumpiram. Vsi uradniki obeh narodnosti mi lahko pričajo, da nisem nikdar ne ustmeno ne pismeno na nobenega uradnika glede rabe jezika vplival. Neresnično je, da % davkarskih uradnikov na spodnjem Štajerskem ne zna slovensko in da nemški „Volksrat“ nemške uradnike nastavlja ter plačuje. Ali ni to velikansko sumničenje in žaljenje? Dr. Verstovšek je trdil, da pravni praktikant Scheffener ne zna slovensko. Res pa je, da je napravil izkušnjo v slovensčini z odliko in da zna celo češko. Verstovšek trdi, da brez ozira nato, ali zna obtoženec nemško ali ne, predsednik in državni pravnik nemško obravnavata in da se v kazenskih zadevah le nemške sodbe izdajajo. To je neresnično, kar se vsakdo lahko sam prepriča. Nadalje trdi Verstovšek, da je v Rogatcu nemški sodnik neko slovensko družbo izzival, ker je slovensko govo-

Zdravniško mnenje.

Dr. Gurbski je v imenu svojih dveh tovarišev izjavil, da je bil umorjeni Václav Macoch napaden v spanju.

Macochova izjava.

Nato se je oglasil p. Damas Macoch, da bi rad še nekaj povedal sodišču. Govoril je tako tiho, da ga je moral predsednik poklicati na stopnice tribune. Za Macochom so stali štirje stražniki. Macoch je nato izjavil:

„Divan sem prinesel v celico s pomočjo Zaloge. Ta je vložil vanjo truplo in jaz sem mu pri tem pomagal. Ko je bilo vse gotovo in truplo zavito, je poklical Zalog drugega samostanskega hlapca Blasikieviča in oba sta odnesla divan van. Blasikievič je vprašal, kaj je v divanu, da je tako težak, toda izvedel ni ničesar o truplu. In še par besed hočem izpregovoriti o Heleni Macochovi. Pripeljal sem se z njo v Varšavo ter ji povedal, da je njen mož odšel v

Am. Res pa je, da so neki slovenski in študenti v nemški gostilni zlasti z „žirak“ klici na Srbijo Nemce izzivali in trav je le sodnik pred tem obvaril, da niso tepeni. Verstovšek trdi, da sta na spodnjem jerskem le dve sodišči za Slovence določeni pa je, da imajo sodniji v Gornemgradu, a n skem, Sevnici, Brežicah, Sv. Lenartu, Šmarje do zadnjega časa tudi Ormožu slovenske lač. stojnike. Nezaslišano sumničenje je, da se ve. očitanja neresnična. Verstovšek je nadalje o t da je bil neki obdolženec (Bratuša) na smotit sojen, ker sodnik ni znal slovensko. Res arje da dotični obdolženec zna oba jezika, d sodnik (sedanji državni pravdnik v Ljblj istotako. Bratuša se je sam pred orožn potem pred sodnikom obdolžil umora hčeraa prizanje ponovil je tudi pred porotnim soda r Porotno sodišče je obstajalo iz 3 sodnikov te venske narodnosti, na porotni klopi so bili ko del Slovenci. Vkljub temu, da se mu je o d da bode morda obsojen, je Bratuša svojo go žitev ponovil. Istotako njegova žena, kšlit njen spovednik z najboljšim namenom pa o čal priznanje. (Ves ta slučaj je že davno isor nen, ali Verstovšek laže naprej!) ... arje čas so klerikalci slovenske nike grdo napadali, zdaj napadaj ške ... Jaz sem pripravljen, pošteno krito za svoje trditve resnico dokazati in u grožnja me ne bode vstrašila, da branim ki se tukaj sami braniti ne morejo. Mira puščam zbornici sodbo (živahno prizna ploskanje).“

Tako je nemški poštenu poslanec lažnjivo hujskarijo tega Verstovškega, ka celo lastni slovenski sobratje breznačajn obraz mečejo.

Dr. Verstovšek je zdaj z nost navadni strahopetni lažnik in s ludi za poštene Slovence — obsojeni.

Telegrami.

Lepa naša zmaga.

Hoče, 3. aprila 1912. Danes so se volite v Bohovi. Prvaški nasprotniki peli vse moči, da bi to napredno občino je roke dobili. Vsi farski hujšači so na in gonja je bila velika. A vse zamanj. Pve. čem boju so naši vrli somišljevi vendar na celi črti zmagal izidu volitev prinesli bodemo prihodnj nejšje poročilo. Za danes čestitamo prednim Bohovčanom prav iz srca! Dkdo dejo tako zvesti in trdni možje v Bohovi, še časa ne bode zmagala klerikalna zhrbnost. Op. ur.)

Položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 2. aprila. Na postaja politični položaj vedno resnejši. jeva potrpežljivost je preki zato bode bržkone cesar prestolona Franca Ferdinand kot svojega namešt Budimpešto poslal. Govori se tudi, da

Ameriko. Ko je to slišala, je omedlela. K zopet zavedla, je jokala ter me pošiljala da bi poiskal Václava. Šele tedaj sem resnico. Toda ona mi ni verjela. Ko tem prepričal, je hotela iti na policijo, a je naznani. Jokaje sem jo prosil, naj tega na kar je zahtevala, naj se sam naznani tega ni dosegla, sem ji grozil z revol bi Dajal sem ji denar, toda ona ga ni Helena ni nikdar sama od mene zahten narja. Dajal sem ji vse dobrovoljno.

Izjava p. Olesinskega.

Tudi p. Olesinski je hotel podati izjavo, v kateri je rekel: „Macoch je meni, da me je videl prihajati iz samoblagajne. To je popolnoma naravno. Vsa je mogel videti, vsaj sem bil takrat zakr mi je ta posel poveril prijor. Toda Macoch me ni videl, da bi kradel.“

Na to je ob splošnem razburjenju